

Отже, введення режиму воєнного стану наніс значний вплив на адміністративне судочинство в Україні. Зміна територіальної юрисдикції, ускладнення та повна неможливість доступу до судів через воєнні дії і тимчасову окупацію території держави суттєво обмежує здійснення любых форм судочинства в країні. Забезпечення безпеки всіх учасників судового процесу стало головним пріоритетом держави. Проте всі головні аспекти передбачені в Конституції України та інших нормативно-правових актах держави все ж таки збереглися: такі як верховенство права, заборона створення надзвичайних і спеціальних судів, заборона пришвидшення та скорочення судового процесу. Впровадження засідень в режимі відеоконференцій сильно покращує участь учасників судочинства в умовах воєнного стану та головне забезпечує безпеку громадян.

Список використаних джерел

1. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12 травня 2015 №389-VII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 28. Ст. 250. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
2. Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні»: Закон України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2102-20#Text>
3. Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3564-20#Text>
4. Робота судів України в умовах воєнного стану https://jurliga.ligazakon.net/ru/news/209874_robota-sudv-ukrani-v-umovakh-vonnogo-stanu.
5. Консультація СЕРЕЖ з судовими органами України щодо удосконалення законодавства про дистанційне правосуддя в умовах війни, що триває. Офіс Ради Європи в Україні : веб-сайт. URL: <https://cutt.ly/MNcGRuP>
6. Завидняк А.В. Доступ до адміністративного правосуддя в умовах воєнного стану. Аналітично-порівняльне правознавство. 2022. № 1 (32). С. 221-222. <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2022/05/43.pdf>

Довженко Андрій Сергійович,
аспірант кафедри публічного управління та адміністрування
Національної академії внутрішніх справ

ЦИФРОВІЗАЦІЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЯК ОДИН ІЗ ШЛЯХІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У сучасному світі стрімко зростає роль цифрових технологій,

впровадження цифрових технологій у всі сфери життя, а себе ми вже не уявляємо без електронних пристроїв. У тому ж сучасному світі, норми міжнародного права щодо недопущення конфліктів і воєн діють вкрай неефективно або й взагалі не діють, а більш сильну у економічному та військовому плані країну нічого не стримує від необґрунтованої агресії у бік країни слабшої.

У цьому сучасному світі опинилась Україна. Воєнний стан незворотно вплинув на життя нашої країни, у тому числі спричинив зростання злочинності. Це у свою чергу призвело до необхідності розробки більш ефективних методів розслідування кримінальних правопорушень.

Цифровізація кримінального процесу стає одним з ключових елементів, які сприяють підвищенню удосконаленню діяльності правоохоронних органів та забезпечує їх здатність ефективно реагувати на злочинні дії в умовах війни.

У цьому контексті слід розглянути саме поняття «цифровізація» та цілі, які можливо досягнути від її впровадження у кримінальному процесі. Так, у науковій літературі існує декілька визначень цього терміну, найбільш влучним з яких, на нашу думку є такий – це процес покращення процедур, механізмів, методів діяльності через запровадження інформаційно-комунікативних технологій у діяльність та комунікацію [1].

Одним із шляхів вдосконалення процесу розслідування кримінальних правопорушень є впровадження у органах досудового розслідування інформаційно-комунікаційних систем досудового розслідування (далі – ІКС).

Правову основу використання ІКС становить ст. 106-1 КПК України, якою надано визначення системи, її правовий статус, порядок функціонування, взаємодії з іншими системами, можливість використання сторонами [2].

Слід окреслити основні цілі, які можливо досягти у контексті впровадження ІКС:

1. ***Збереження матеріалів досудового розслідування.*** В умовах воєнного стану та загрози ведення бойових дій на певних територіях, свою виняткову актуальність здобуває проблема збереження матеріалів кримінального провадження від можливого знищення. Цифровізація дозволить зберігати матеріали досудового розслідування у електронному вигляді на захищеному сервері, убезпеченому від зони бойових дій.

2. ***Цілодобовий та віддалений доступ уповноважених осіб до матеріалів досудового розслідування.*** З переведенням кримінального провадження у цифрову форму відпадає необхідність витратити час та зусилля на доставку кримінального провадження від одних уповноважених осіб до інших, наприклад, від слідчого до прокурора або від одного органу досудового розслідування іншому

при передачі кримінального провадження за підслідністю. Особливо це стосується складних багатоепізодних кримінальних проваджень, матеріали яких можуть становити не один десяток томів.

3. **Унеможливлення доступу сторонніх осіб до інформації (відомостей) у кримінальному провадженні.** Належний спосіб авторизації, забезпечення технічних засобів шифрування інформації, логування дій у системі унеможливить несанкціонований доступ до матеріалів досудового розслідування сторонніми особами, унеможливить витіки інформації.

4. **Економія матеріальних ресурсів.** Заміна паперових документів цифровими, відсутність необхідності виготовлення копій матеріалів забезпечить значну економію матеріальних ресурсів, таких як папір, витратні матеріали для друку, зменшить навантаження на офісну техніку.

5. **Економія часу на складання процесуальних документів.** Належним чином налаштований процес роботи зі складання процесуальних документів, автоматизація заповнення певних відомостей, які дублюються у документі, застосування форм та шаблонів значно пришвидшить процес їх створення, унеможливить від помилок при їх складанні.

6. **Спрощення та пришвидшення взаємодії між органом досудового розслідування, прокурором, судом.** Передача процесуальних документів каналами електронного зв'язку від слідчого до прокурора чи суду, між різними органами досудового розслідування, а так само отримання відомостей про прийняте рішення, погодження прокурором певних документів шляхом накладення кваліфікованого електронного підпису позитивно вплине процес розслідування, оскільки усуває необхідність витрачання часу на доставлення документів, очікування погодження, збільшить ресурс органів досудового розслідування на виконання інших задач.

7. **Спрощення взаємодії між стороною обвинувачення, стороною захисту, іншими учасниками кримінального провадження.** Упровадження цифрових технологій дозволить слідчому, прокурору віддалено надавати стороні захисту, іншим учасникам досудового розслідування процесуальні документи, які їх стосуються, наприклад, клопотання, повістки, повідомлення та одержувати відомості про їх отримання. У зворотній бік сторона обвинувачення може отримувати від захисту, інших учасників клопотання, заперечення, скарги тощо у електронному вигляді. Зазначені заходи сприятимуть унеможливленню затягування сторонами строків та сприятимуть оперативності їх вирішення.

8. **Аналітичне забезпечення досудового розслідування.**

Обробка великих масивів даних, аналітика великих обсягів інформації даних надасть змогу швидко та ефективно обробляти

докази вчинення кримінальних правопорушень, що в умовах зростаючої злочинності є одним із ключових факторів.

Список використаних джерел

1. Савченко О.С. Систематизація наукових підходів до поняття «Цифровізація у публічному управлінні». *Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування, 2022 р., No 2 (76)* URL: http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/2_2022/12.pdf.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон від 13 квітня 2012 року № 4651-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#n6974>

Дубина Наталія Анатоліївна,
здобувач вищої освіти Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник:
Галаган Олександр Іванович,
професор кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, професор

ОСОБЛИВОСТІ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ, ПОВ'ЯЗАНИМ З ТОРГІВЛЕЮ ЛЮДЬМИ, В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Умови воєнного стану створюють додаткові виклики для протидії злочинам, пов'язаним з торгівлею людьми. Воєнний конфлікт часто призводить до збільшення числа вразливих осіб, руйнування інфраструктури та знищення соціальних механізмів захисту. Тому протидія злочинам, пов'язаним з торгівлею людьми, в умовах воєнного стану вимагає особливого підходу та заходів з боку влади, правоохоронних органів та міжнародних організацій.

Згідно зі статтею 3 Конституції України «людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю». Стаття 29 Конституції України закріплює, що право на свободу та особисту недоторканність є одним із найбільш вагомих і значущих прав людини [1].

Торгівля людьми є особливо небезпечним злочином, учиненням якого не лише порушуються права людини та руйнується особистісна цілісність постраждалої особи, а й відбувається посягання на основи правової держави та верховенства права. Нині у зв'язку з військовою агресією росії ця тема є особливо актуальною для нашої держави [2].

Отже, торгівля людьми – це злочинна діяльність, що включає у себе купівлю, продаж або обмін людьми з метою експлуатації. Це серйозне порушення прав людини і часто включає в себе примусову працю, сексуальне рабство, торгівлю органами або інші форми експлуатації. Все перелічене несе величезну загрозу не лише до людей,